

ÚLOHY

1. Gavlovičova rozsiahla didakticko-reflexívna veršovaná skladba* (obsahuje 1298 básní – spolu 17 000 veršov!) *Valaská škola – mravní v stodola* je súborem praktických rád a mravných ponaučení o najrozmanitejších veciach života (autor mnohé ponaučenia získal pozorovaním života pastierov počas obdobia, keď sa na salaši liečil z tuberkulózy). Gavlovič vo svojich mravoučných básňach vychádza z náboženských a najmä občianskych morálnych zásad.

* V centre didakticko-reflexívnych básní stoja didaktické reflexie (mravoučné úvahy). Rozhodujúcu úlohu v nich hrá reflexívna (úvahová) zložka.

Vyjadrite vlastnými slovami, aké je mravné ponaučenie uvedených básní, resp. na aké nedostatky v nich autor poukazuje.

Pracování stálé dává užitky nemalé:

Velmi je hlúpý, kdo vlast' svú tupí:

Hle, člověk opilý – žádnému nemilý:

Páni ledajací – zbojníci domácí:

2. Kompozícia jednotlivých básní skladby je rovnaká – každá báseň má tri štvorveršové strofy, pričom každá báseň má svoj titul (presnejšie motto vo funkcii titulu). Tieto tituly hrajú veľmi dôležitú úlohu, tvoria s vlastnými básňami neoddeliteľný harmonický významový celok, lebo obsahujú jej vedúcu myšlienku. Sú prevažne veršované (všimnite si vnútorné rýmy), majú reflexívny charakter a formu sentencií, aforizmov a prísloví (sentencia = stručná, jadrná hlboká myšlienka vyjadrujúca životnú skúsenosť, životnú pravdu, poučenie).

Gavlovič určil svoje didakticko-reflexívne básne na čítanie i na spev, preto vo všetkých dôsledne uplatnil sylabický spevný verš rovnakého rozsahu.

Určte, koľkoslabičným sylabickým veršom je napísaná celá skladba.
